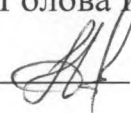

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра «Право» (№ 702)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова НМК 3

 Ганна ЛІХОНОСОВА

**СИЛАБУС ВИБІРКОВОЇ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

ІТ-право

(назва навчальної дисципліни)

Правова компетентність

(назва вибіркової категорії)

Галузі знань: 02 Культура і мистецтво, 03 Гуманітарні науки, 05 Соціальні та поведінкові науки, 07 Управління та адміністрування, 28 Публічне управління та адміністрування, 29 Міжнародні відносини

Спеціальності: 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа, 035 Філологія, 051 Економіка, 053 Психологія, 071 Облік і оподаткування, 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок, 073 Менеджмент, 075 Маркетинг, 281 Публічне управління та адміністрування, 292 Міжнародні економічні відносини

Освітні програми: Інформаційна, бібліотечна та архівна справа, Прикладна лінгвістика, Економіка підприємства, Психологія, Облік і оподаткування, Фінанси, банківська справа та страхування, Менеджмент, Маркетинг, Підприємництво, торгівля та біржова діяльність, Публічне управління та адміністрування, Міжнародна економіка

Форма навчання: денна, заочна

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Силабус введено в дію з 01.09.2024 року

Харків – 2024 р.

Розробник:

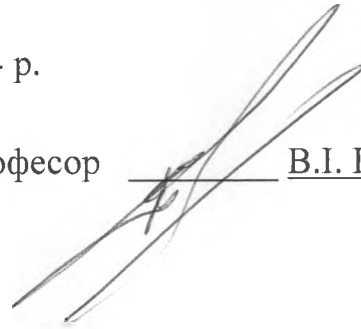
канд. юрид. наук, доцент С. Ф. Гуцу

(підпис)

Силабус навчальної дисципліни розглянуто на засіданні кафедри 702

Протокол № 11 від «11» квітня 2024 р.

Завідувач кафедри д-р юрид. наук, професор

В.І. ПАВЛИКІВСЬКИЙ

Погоджено з представником здобувачів освіти:

другого (магістерського) рівня з о. спец 262 ЖД

(підпис)

Ів. Лавренко
(ім'я та прізвище)

1. Загальна інформація про викладача

Гуцу Світлана Федорівна, к.ю.н., доцент, s.gutsu@khai.edu

Сферу наукових інтересів становлять проблеми трансформація трудових відносин у цифровому середовищі; питання інформаційної безпеки громадян і держави; правове регулювання мережі Інтернет; договірні й трудові відносини в ІТ- сфері. Викладає дисципліни: «Трудове право», «Право соціального забезпечення», «Інформаційне право», «Міжнародне інформаційне право», «ІТ-право».

2. Опис навчальної дисципліни

Семестр, в якому викладається дисципліна – за навчальним планом;

Обсяг дисципліни:

Загальна кількість кредитів ЄКТС – 3, у тому числі аудиторних – 48 годин для денної форми навчання (10 годин для заочної форми навчання), загальна кількість годин – 90. Розподіл аудиторного навантаження та часу на самостійну роботу визначається навчальним планом освітньої програми, до складу якого входить вибіркова дисципліна.

Форми здобуття освіти - денна, (заочна), дистанційна.

Дисципліна – вибіркова.

Види навчальної діяльності – лекції, практичні роботи, самостійна робота здобувача освіти.

Види контролю – поточний, модульний та підсумковий (семестровий) контроль (залік).

Мова викладання – українська.

Необхідні обов'язкові попередні дисципліни (пререквізити) – для вивчення курсу студенти не потребують спеціальних знань, проте, бажаними є наявність базових компетентностей з *Правознавство, Патентне право, право інтелектуальної власності*.

Необхідні обов'язкові супутні дисципліни (кореквізити) – Оскільки курс є вибіркоvim та спрямованим на розвиток загальних компетентностей, необхідних супутніх дисциплін не передбачено. Компетентності, набуті протягом вивчення курсу, можуть бути застосовані для аналізу різних аспектів сучасного стану суспільства та формування свідомої, активної, відповідальної громадянської та світоглядної позиції.

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна призначена для поглиблення студентами правових знань у сфері права інформаційних технологій, а також формування у них практичних умінь та навичок щодо самостійного розв'язання практичних казусів що виникають у сфері цифрових відносин.

Основною **метою** вивчення дисципліни є підготовка професіоналів, які мають високу правову свідомість та правову культуру, володіють необхідними професійними знаннями та практичними навичками в галузі ІТ- права України; приймати обґрунтовані та основані на діючому законодавстві рішення в рамках своєї майбутньої компетенції.

Завданнями навчальної дисципліни є ознайомити студентів з основними проблемами правового регулювання ІТ відносин в Україні; ознайомити з нормативно-правовими актами, які регулюють ці відносини; навчити застосовувати теоретичні положення на практиці.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні знати:

- джерела правового регулювання ІТ відносин в Україні;
- правові засади створення та функціонування Інтернет-сайту;
- особливості реалізації авторських прав в ІТ сфері;
- особливості правового режиму комп'ютерної програми як об'єкту ІТ права;
- особливості вирішення доменних спорів;
- порядок укладення та зміст договорів щодо розпорядження правами інтелектуальної власності в ІТ сфері;
- проблеми обігу цифрової валюти і особливості здійснення розрахунків у неї;

вміти:

- правильно застосовувати законодавство, що регулює ІТ відносини;
- розрізняти договори в ІТ-сфері за змістом, формою і сферою застосування;
- здійснювати захист своїх прав і законних інтересів;
- аналізувати практичні казуси.

Результатами навчання має стати отримання наступних компетентностей:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
- здатність діяти соціально відповідально та свідомо;
- здатність приймати обґрунтовані рішення;

- здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенство права, прав і свобод людини і громадянина і України;
- здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння фундаментальних засад та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та розвиток техніки і технологій, використовувати різні види та форми активності для відпочинку та ведення здорового способу життя.

4. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль I. Загальні положення ІТ-права

Тема 1. Загальна теорія права

- *Форма занять: лекція 6 год., практичне заняття – 2 год., самостійна робота.*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні*

Поняття та структура правової системи України. Поняття і види правових норм. Нормотворчість. Законодавчий процес і його стадії. Джерела права. Система законодавства України. Поняття правових відносин і їх суб'єкти. Юридичні факти. Правоздатність і дієздатність фізичної і юридичної особи. Цивільні правочини.

- Обсяг самостійної роботи здобувачів: 4 години.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 2. Поняття і характеристика ІТ-права.

- *Форма занять: лекція 2 год., практичне заняття – 1 год., самостійна робота.*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Поняття ІТ-права та його джерела. Предмет і метод ІТ-права, його місце в правовій системі України. Співвідношення ІТ-права з іншими галузями права. Історія розвитку і становлення правовідносин в іт-сфері. Особливості ІТ-права.

- Обсяг самостійної роботи здобувачів: 2 години.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 3. Цифрове середовище. Мережа Інтернет.

- *Форма занять: лекція 2 год., практичне заняття – 1 год., самостійна робота.*

- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Визначення терміну «цифрове середовище». Співвідношення понять «цифрове середовище» і «інформаційне середовище». Мережа Інтернет. Історія виникнення і розвитку мережі Інтернет. Відносини в мережі Інтернет та їх регулювання.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 4 години.*

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 4. Поняття і види інформації. Інформаційні відносини.

- *Форма занять: лекція 2 год., практичне заняття – 2 год., самостійна робота.*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Інформація і її види. Поняття, види і ознаки інформаційних відносин. Поняття інформатизації. Інформаційні загрози і інформаційна безпека. Захист інформації. Відповідальність в сфері інформаційних відносин.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 8 години.*

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Модульний контроль 1

- *Форма занять: написання модульної роботи в аудиторії (за рішенням лектора допускається проведення у дистанційній формі).*
- *Обсяг аудиторного навантаження: 1 година*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*
- *Обсяг самостійної роботи здобувачів – за необхідністю.*

Змістовний модуль 2. Особлива частина ІТ-права

Тема 5. Загальна характеристика права інтелектуальної власності.

- *Форма занять: лекція 4 год., практичне заняття – 2 год., самостійна робота.*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Предмет, метод і принципи права інтелектуальної власності. Авторське право і право промислової власності як складові елементи права інтелектуальної власності. Об'єкти авторського і патентного права і їх охорона. Суб'єкти права інтелектуальної власності, - майнові і особові не майнові права. Особливості здійснення і охорони прав авторів у цифровому середовищі.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 6 години.*

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Поглиблення знань, набутих на аудиторних заняттях.

Тема 6. Інтернет-сайт і комп'ютерна програма як об'єкт ІТ права. Захист інтелектуальної власності в ІТ сфері.

- *Форма занять: лекція 2 год., практичне заняття – 2 год., самостійна робота.*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Визначення і правова регламентація інтернет-сайту. Види інтернет-сайтів. Контент та інформаційна безпека власників і користувачів. Права виробника і власника інтернет-сайту. Поняття комп'ютерної програми. Реєстрація права інтелектуальної власності на комп'ютерну програму. Форми захисту інтелектуальної власності в ІТ-сфері.

- Обсяг самостійної роботи здобувачів: 4 години.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Поглиблення знань, набутих на аудиторних заняттях. Вирішення правових казусів.

Тема 7. Договори щодо розпорядження правами інтелектуальної власності в ІТ сфері.

- *Форма занять: лекція 4 год., практичне заняття – 1 год., самостійна робота.*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Поняття договору. Правове регулювання договорів в сфері інтелектуальної власності в Україні і світі. Ліцензія. Ліцензійний договір. Службовий твір. Авторський договір. Інші види договорів, що використовуються в ІТ-сфері.

- Обсяг самостійної роботи здобувачів: 2 години.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Поглиблення знань, набутих на аудиторних заняттях. Вирішення правових казусів. Складання або аналіз наявних договорів в ІТ-сфері.

Тема 8. Доменні імена та доменні спори.

- *Форма занять: лекція 2 год., практичне заняття – 1 год., самостійна робота.*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Законодавче визначення домену чи доменного імені. Види доменів. Ознаки доменного імені. Право на доменне ім'я. Адміністрування адресного простору мережі Інтернет в Україні і світі. Діяльність світової Інтернет-корпорації з призначення доменних імен і номерів – (ICANN). Доменний спір. Способи захисту права на домен. Практика вирішення доменних спорів.

- Обсяг самостійної роботи здобувачів: 2 години.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Поглиблення знань, набутих на аудиторних заняттях. Аналіз судової і правоохоронної практики з вирішення домених спорів.

Тема 9. Поняття і правове регулювання обігу електронних грошей. Електронна комерція.

- *Форма занять: лекція 2 год., практичне заняття – 1 год., самостійна робота.*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Історія виникнення і напрями правової регламентації електронних грошей. Емітенти, користувачі і власники електронних грошей. Види електронних грошей. Забезпечення електронних грошей. Електронні платіжні системи. Відмінність електронних грошей від кріптовалют. Проблемні питання захисту майнових прав власників кріптовалюти в Україні. Перспективи і шляхи законодавчого регулювання кріптовалют в Україні і світі. Поняття і правове регулювання електронної комерції. Національне законодавство в сфері електронної комерції. Міжнародно-правові документи у сфері електронної комерції. Учасники відносин у сфері електронної комерції. Особливості реалізації і захисту прав споживачів в мережі Інтернет. Порядок вчинення електронного правочину.

- Обсяг самостійної роботи здобувачів: 4 години.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Поглиблення знань, набутих на аудиторних заняттях. Аналіз юридичної практики з питань обігу кріптовалюти і здійснення електронних платежів.

Тема 10. Електронний документ. Електронний цифровий підпис.

- *Форма занять: лекція 2 год., практичне заняття – 1 год., самостійна робота.*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Поняття, ознаки і характеристика електронного документу. Співвідношення паперового і електронного документів. Виконання електронного договору. Електронний документообіг. Електронний цифровий підпис. Види і порядок накладання цифрового підпису. Правова регламентація відносин у сфері довірчих послуг

- Обсяг самостійної роботи здобувачів: 4 години.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Поглиблення знань, набутих на аудиторних заняттях.

Тема 11. Інтернет-реклама: поняття і види.

- *Форма занять: лекція 2 год., практичне заняття – 1 год., самостійна робота.*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Правове регулювання реклами. Принципи реклами. Вимоги до реклами. Суб'єкти правовідносин у сфері реклами. Види реклами. Особливості та види реклами в інтернеті (медійна, банерна, контекстна, вірусна реклама). Просування, інтернет-розсилки, спам ті інші види інтерне-реклами.

- Обсяг самостійної роботи здобувачів: 4 години.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Поглиблення знань, набутих на аудиторних заняттях. Аналіз порушень рекламного законодавства.

Тема 12. Шляхи гармонізації ІТ – права України з правом ЄС і міжнародними стандартами.

- *Форма занять: лекція 2 год., практичне заняття – 1 год., самостійна робота.*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Співвідношення національного і міжнародного законодавства. Право Європейського Союзу в ІТ-сфері. Угода про Асоціацію між Україною і ЄС. Двосторонні міжнародні договори України. Кроки України по гармонізації національного законодавства з правом ЄС після підписання Угоди про асоціацію.

- Обсяг самостійної роботи здобувачів: 2 години.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Поглиблення знань, набутих на аудиторних заняттях. Опрацювання міжнародних документів щодо правової регламентації відносин в мережі Інтернет, захисту персональних даних, кібербезпеки, прав інтелектуальної власності в цифровому середовищі.

Модульний контроль 2

- *Форма занять: написання модульної роботи в аудиторії (за рішенням лектора допускається проведення у дистанційній формі).*
- *Обсяг аудиторного навантаження: 2 години*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*
- *Обсяг самостійної роботи здобувачів – за необхідністю.*

5. Індивідуальні завдання

Навчальним планом не передбачено

6. Методи навчання

Лекції, семінарські заняття, практична робота.

Сторінка курсу на платформі Mentor (персональна навчальна система)	На сайті НАУ розміщено курс «ІТ-ПРАВО», який включає: лекції, практичні завдання, ситуаційні завдання, презентації, рекомендовану література та законодавство. https://mentor.khai.edu/course/view.php?id=5097
---	---

7. Методи контролю

Під час вивчення дисципліни застосовується поточний, модульний та підсумковий контроль.

Поточний контроль проводиться для оцінювання рівня навчальних досягнень під час семінарських, практичних занять та якості виконання індивідуальної і самостійної роботи та передбачає перевірку рівня засвоєння знань, умінь і навичок студентом з кожного окремого модуля навчальної дисципліни.

Поточний контроль – проведення семінарських занять, відпрацювання академічних заборгованостей.

Поточний контроль під час проведення семінарських занять передбачає перевірку рівня засвоєння знань, умінь і навичок студентом з кожного окремого навчального (змістового) модуля навчальної дисципліни та їх корекцію. Прозорість оцінювання рівня знань студентів забезпечується чіткими критеріями.

Модульний контроль – визначає якість виконаної студентом навчальної роботи з певного навчального (змістового) модуля та оцінюється за сукупними підсумками поточної успішності, включаючи виконану індивідуальну, самостійну та модульну контрольну роботу.

Підсумковий контроль – виставляється як сума балів з усіх модулів навчальної дисципліни та обраховується, як правило, як середнє арифметичне складових модулів.

По закінченню вивчення навчальної дисципліни студент складає залік

8. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують здобувачі

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
Змістовний модуль 1			
Робота на лекціях	0...0.5	12	0...6
Виконання і захист лабораторних (практичних) робіт	0...10	1	0...10
Модульний контроль	0...15	1	0...15
Змістовний модуль 2			
Робота на лекціях	0...0.5	4	0...2

Виконання і захист лабораторних (практичних) робіт	0...12	5	0...60
Модульний контроль	0...17	1	0...17
Усього за семестр			0...100

Критерії оцінювання роботи здобувача протягом семестру

Досягненню ними належного рівня **компетентності**, який за підсумками навчання визначається за такими критеріями:

Відмінно (90-100). "Відмінно" – теоретичний зміст дисципліни (курсу) засвоєний студентом повністю, необхідні практичні навички роботи з навчальним матеріалом повністю сформовані, всі навчальні завдання, що передбачені робочою навчальною програмою, виконані в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою.

Добре (75-89). Теоретичний зміст курсу засвоєний повністю, практичні навички роботи з навчальним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, що передбачені робочою навчальною програмою, виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками, робота має декілька незначних помилок або одну-дві значні помилки.

Задовільно (60-74). Теоретичний зміст дисципліни засвоєний частково, деякі практичні навички роботи з навчальним матеріалом не сформовані, частина передбачених робочою навчальною програмою завдань не виконана, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального, відповідь (в усній або письмовій формі) фрагментарна, непослідовна.

Незадовільно (0-59): студент має фрагментарні знання, що базуються на попередньому досвіді, але не здатен формулювати визначення понять, класифікаційні критерії та тлумачити їхній зміст, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань.

Відповідно до п. 3.2. Положення про рейтингове оцінювання досягнень студентів у Національному аерокосмічному університеті ім. М.С. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» студенту можуть призначатися бали за інші активності, пов'язані з навчальною дисципліною, які нараховуються та можуть бути враховані у загальній оцінці за семестр. Бали зокрема можуть призначатися за такі активності, пов'язані з навчальною дисципліною, як:

- участь у науковому комунікативному заході (конференції, семінарі, круглому столі тощо) із написанням тез наукової доповіді за предметом навчальної дисципліни (20 балів);

- участь у другому турі Всеукраїнської олімпіади відповідного напрямку 20 балів);

- участь (прослуховування) не менше у 5 вебінарах, пов'язаних з навчальною дисципліною (3-15 балів);

- участь у тренінгу, пов'язаному з навчальною дисципліною (15 балів);

- проходження он-лайн курсу, пов'язаного з навчальною дисципліною (20 балів);
- участь та отриманні рейтингового місця у тематично пов'язаному із предметом навчальної дисципліни студентському конкурсі (30 балів);
- розробка та створення дидактичного матеріалу за тематикою предмету навчальної дисципліни (15 балів) (підтвердження - дидактичний матеріал);
- проведення правоосвітнього заходу із учнями шкіл та інших навчальних закладів за тематикою навчальної дисципліни (20 балів);
- написання реферату /презентації, доповіді (5 балів);
- участь у не менше заходах, що проводяться студентськими професійними об'єднаннями за спеціальністю (5-15 балів);
- інші активності, пов'язані з навчальною дисципліною, за попереднім погодженням із науково-педагогічним працівником, який викладає навчальну дисципліну.

Семестровий контроль (іспит/залік) проводиться у разі відмови студента від балів поточного тестування й за наявності допуску до заліку. Під час складання семестрового заліку студент має можливість отримати максимум 100 балів.

Шкала оцінювання: бальна і традиційна

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою	
	Іспит, диференційований залік	Залік
90 – 100	Відмінно	Зараховано
75 – 89	Добре	
60 – 74	Задовільно	
0 – 59	Незадовільно	Не зараховано

9. Політика навчального курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків. Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування практичних занять. Студенти, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, мусять впродовж тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущенні завдання мають бути відпрацьовані на найближчій консультації впродовж тижня після пропуску. Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання шляхом виконання індивідуального письмового завдання. Студенти, які станом на початок екзаменаційної сесії мають понад 70% невідпрацьованих пропущених занять, до відпрацювання не допускаються.

Дотримання вимог академічної доброчесності студентами під час вивчення навчальної дисципліни. Під час вивчення навчальної дисципліни студенти мають дотримуватися загальноприйнятих морально-етичних норм і правил поведінки, вимог академічної доброчесності, передбачених «Положенням про академічну доброчесність Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» (<https://khai.edu/assets/files/polozhennya/polozhennya-pro-akademichnu->

dobrochesnist.pdf). Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. При виконанні індивідуальної самостійної роботи до захисту допускаються реферати, які містять не менше 60 % оригінального тексту при перевірці на плагіат, есе – 70 %

Вирішення конфліктів. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, а також правила етичної поведінки регламентуються «Кодексом етичної поведінки в Національному аерокосмічному університеті ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» (<https://khai.edu.ua/university/normativnabaza/ustanovchi-dokumenti/kodeks-etichnoi-povedinki/>).

10. Методичне забезпечення

1. Навчальний посібник «ІТ-право» (Гуцу С. Ф., Матвєєва А. В., Спіцина Г. О. та ін. ІТ-право : навч. посіб. – Харків : Нац. аерокосм. ун-т імені М. Є. Жуковського «Харків. авіац. ін-т»; «Факт», 2022. – 220 с);
2. Сторінка курсу на платформі **Mentor** (персональна навчальна система). На сайті НАУ розміщено курс «ІТ-право право», який включає: лекції, практичні завдання, ситуаційні завдання, презентації, рекомендовану література та законодавство. <https://mentor.khai.edu/course/view.php?id=5097>

11. Рекомендована література

Базова

1. Про державну підтримку кінематографії в Україні: Закон України від 23.03.2017.URL-адреса. Електронний ресурс. Режим доступу: <https://www.zakon.rada.gov.ua>
2. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 23.12.1993 (в ред. від 11.07.2001.). URL-адреса. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3792-12>.
3. Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України від 22.05.2003 № 851-IV. URL-адреса. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/851-15>
4. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII. URL-адреса. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>

5. Про захист інформації в автоматизованих системах: Закон України від 05.07.1994 № 80/94-ВР. URL-адреса. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/80/94-%D0%B2%D1%80>
6. Про державну таємницю: Закон України від 21.01.1994 № 3855-XII. URL-адреса. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3855-12>
7. Про електронні комунікації: Закон України від 16.12.2020 № 1089-IX. Електронний ресурс. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1089-20#Text>
Про обов'язковий примірник документів: Закон України від 09.04.1999 № 595-XIV. URL-адреса. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/595-14>
8. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 № 2939-VI. Відомості Верховної Ради України. 2011. № 32. Ст. 314. Дата оновлення: 01.10.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>.
9. Про державну таємницю: Закон України від 21.01.1994 № 3855-XII. Відомості Верховної Ради України. 1994. № 3495-IV. Дата оновлення: 15.08.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3855-12>.
10. Про захист персональних даних: Закон України від 01.06.2010 № 2297-VI. Відомості Верховної Ради України. 2010. № 34, ст. 481 Дата оновлення: 20.03.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17>.
11. Постанова Пленуму ВГС України «Про деякі питання практики вирішення спорів, пов'язаних із захистом прав інтелектуальної власності» від 17.10.2012 р. № 12. URL-адреса. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0012600-12>.
12. Правила домену .lviv.ua. URL-адреса. Електронний ресурс. Режим доступу: http://nic.lviv.ua/docs/lviv_ua_policy.htm
13. Рекомендації для Інтернет-провайдерів, контент-провайдерів та користувачів файлообмінних мереж та інших веб-сервісів щодо правомірного використання об'єктів авторського права і суміжних прав у мережі Інтернет, затв. Державною службою інтелектуальної власності України. URL-адреса. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://sips.gov.ua/ua/ip.html?s=print>
14. Інтелектуальне право України / за заг. ред. проф. О.С.Яворської. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2016 р. – 608 с.
15. Гуцу С. Ф., Матвєєва А. В., Спіцина Г. О. та ін. ІТ-право : навч. посіб. – Харків : Нац. аерокосм. ун-т імені М. Є. Жуковського «Харків. авіац. ін-т»; «Факт», 2022. – 220 с
16. Зеров К.О. Фіксація змісту веб-сторінки в мережі Інтернет як елемент здійснення права на захист авторських прав на твори, розміщені в мережі Інтернет. К.О.Зеров. Журнал «Адвокат». URL-адреса. Електронний ресурс.

Режим доступу: <http://iadvocate.com.ua/fiksatsiya-zmistu-veb-storinky-v-merezhi-internet-yak-elementzdijsnennya-prava-na-zahyst-avtorskyh-prav-na-tvory-shho-rozmishheni-v-merezhiinternet/>;

17. Захист авторських прав на контент // Електронний ресурс. – режим доступу: <http://www.aruc.org.ua/uk/consultation/4748/>
18. Правова інформація та комп'ютерні технології в юридичній діяльності : навч. посіб. / В. Г. Іванов, С. М. Іванов, В. В. Карасюк, В. В. Комаров [та др.]; М-во освіти і науки України, Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого ; за заг. ред. В. Г. Іванова . - 4-те вид., перероб. і доп. - Харків. - Право, 2014. - 240 с.
19. Правовий захист прав дітей та підлітків і безпечний інформаційний простір : навч. посіб. / В. М. Стешенко ; М-во освіти і науки України. - Київ. - ФОП Лисенко І.Б., 2018. - 388 с.
20. Документаційне забезпечення робіт із захисту інформації з обмеженим доступом : підручник : гриф МОН України / С. М. Головань, В. Б. Дудикевич, В. С. Зачепило, Л. Т. Пархуць ; Нац. ун-т "Львівська політехніка". - Львів. - Вид-во Нац. ун-ту "Львівська політехніка", 2005. - 288 с.
21. Інформаційне законодавство України : наук.-практ. комент. / В. О. Горобцов, Т. А. Костецька, І. О. Кресіна, В. М. Петренко [та др.] ; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького, Нац. акад. наук України, Держ. ком. телебачення і радіомовлення України ; за ред. Ю. С. Шемшученко, І. С. Чижа. - Київ. - Юридична думка, 2006. - 232 с.

Допоміжна:

1. Спіцина Г., Гуцу С.Ф. Щодо питання правового захисту персональних даних працівників//Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія ПРАВО. Випуск 76. Ч .1. С.255-260.
2. Спіцина Г., Гуцу С.Ф. Захист особистої інформації працівників, отриманої у процесі відеоспостереження на робочому місці// Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. 2023. № 2. С. 171-178.
3. Гуцу С. Ф. Роль штучного інтелекту в еволюції трудового права // Актуальні проблеми та перспективи розвитку юридичної науки, освіти та технологій у ХХІ столітті в дослідженнях молодих вчених: збірник матеріалів доповідей учасників всеукраїнської науково-практичної конференції. (Харків, 3 березня 2023 р.). Харків, 2023. С.18-21.
4. Гуцу С.Ф. Перспектива безпеки та гігієни праці при управлінні людиною та штучним інтелектом // Міжнародна міждисциплінарна науково-практична конференція «забезпечення стійкості у складних умовах». Харків-Брістоль. 08 червня 2023 року

5. Гуцу С.Ф. Упровадження штучного інтелекту в трудові відносини: перспективи правового регулювання // ВІСНИК НТУУ «КПІ». Політологія. Соціологія. Право. Випуск 2 (50) 2021. С. 87-92
6. S. Gutsu, M. Mkrtchyan, A. Strielkina Social and Legal Aspects of the Transition to Industry 4.0 // Integrated Computer Technologies in Mechanical Engineering – 2020.
7. Гуцу С. Ф. Стан і проблеми правового регулювання інформаційної безпеки в світі та в Україні // Модернізація вітчизняної правової системи в умовах світової інтеграції : матеріали Між-нар. наук.-практ. конф., м. Кропивницький, 27–28 травня 2020 р. / за заг. ред. Б. Р. Стецюка. Київ : Національний центр «Мала академія наук України», 2020. С.64-67
8. Гуцу С.Ф. Правове регулювання мережі Інтернет: міжнародний і вітчизняний досвід // Вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут». Політологія. Соціологія. Право». – 2018. (№ 1/2018)
9. Арістова І.В., Запара С.І, Органи місцевого самоврядування як суб'єкти реалізації національної політики розвитку інформаційного суспільства в Україні: цілі, завдання, функції, повноваження, напрями удосконалення // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право». – 2017. – Вип. 43. – Т.2 – С.7-20.
10. Баранов О.А. Віртуальність і правове регулювання . // Публічне право. - 2017. – № 1. – С. 210-218.
11. ІТ ПРАВО / Яворська Л.С., Тарасенко Л.Л., Мартин В.М., Самагальська Ю.Я. та ін. / За заг. ред. Яворської О.С. – Львів: Видавництво «Левада», 2017. – 470 с.
12. ІТ-право: теорія і практика / За ред. Є.О.Харитонова, О.І.Харитонової. – Одеса: Фенікс, 2017. – 472 с.
13. Основи ІТ-права: навч. посіб. / Т. В. Бачинський, Р. І. Радейко О. І.Харитонова. – К.: Юрінком Інтер. – 2017. – 208 с.

12. Інформаційні ресурси

1. Офіційна веб-сторінка Верховної Ради України: www.rada.gov.ua
2. Офіційна веб-сторінка Президента України: www.president.gov.ua
3. Офіційна веб-сторінка Кабінету Міністрів України: www.kmu.gov.ua
4. Офіційна веб-сторінка Єдиного реєстру судових рішень України: <http://www.reyestr.court.gov.ua>
5. Офіційна веб-сторінка Мінцифри та Комітету цифрової трансформації України <https://thedigital.gov.ua/>